

Stockholm 2016-10-14

Till Justitiedepartementet, Socialdepartementet, SKL, landets överförmyndare och socialtjänster

Myndigheter måste ta ett gemensamt ansvar för samhällets mest utsatta

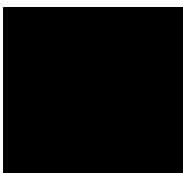
Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare (RFS) som organiserar personer med lagreglerade frivilliguppdrag, bland dem gode män och förvaltare, ser allvarliga brister vad gäller stöd till samhällets mest utsatta. Situationen gäller vissa huvudmän som allt oftare blir beroende av sin gode man/förvaltare då gode mannen är den enda hjälp huvudmannen känner att de kan och vill ta emot, eftersom den inte kommer från en tjänsteman utan en frivillig medmänniska.

Uppdragen som god man/förvaltare har under årens lopp förändrats och särskilt svårt har det blivit att stödja vissa huvudmän, som har en svår problematik kopplad till en psykisk funktionsnedsättning eller en neuropsykiatrisk diagnos. Dessa huvudmän är ofta ganska unga och lever på bidrag. De har inte sällan en misstro till myndigheter och dess tjänstemän och har ofta blivit utredda in absurdum utan resultat, varpå de inte vill ha kontakt med myndigheter längre. Men det kan även handla om ensamma äldre huvudmän, ofta med social fobi och utan släkt och vänner.

Det tar lång tid för en god man/förvaltare att bygga upp en bra och förtroendefull relation med huvudmannen. Den kan inte enkelt ersättas av någon annan, som saknar den relationen. Därför går många gode män/förvaltare in och hjälper till, när ingen annan finns eller kan göra det trots att det ligger utanför deras uppdrag. Detta för att se till, att huvudmannen får den hjälp som erfordras och för att säkerställa dennes rättssäkerhet. Det kan handla om frågan om att följa med till psykolog/läkare eftersom huvudmannen annars inte går dit. Det kan gälla ansökningar om barns skolgång, eller att hjälpa till att handla in vissa specialartiklar. Den gode mannen/förvaltaren får en viktig roll som sammanhållande länk med myndigheter, sjukvård, kommunens förvaltningar, bostadsbolag m.fl.

Det är viktigt att gränserna för uppdraget som god man/förvaltare är tydliga. Det är också viktigt, att de sociala myndigheterna tar sitt ansvar för personer med en svår problematik. I dag finns situationer, när socialtjänsten inte fullt ut erbjuder det stöd som behövs och i väntan på att dessa insatser ska sättas in finns det många gode män, som går in och hjälper till. Detta kan inte ignoreras eller avskrivas som ej arvoderad tid, utan måste uppmärksammas.

RFS anser att sociala myndigheter måste bli bättre på att tillgodose åtgärder som en god man/förvaltare föreslår eller ansöker om för sin

6.3

huvudman. En lösning kan till exempel vara, att gode mannen/förvaltaren i *väntan på att åtgärder inom socialtjänsten sätts in* snabbt skulle kunna utses även som kontaktperson enligt SoL eller LSS.

En andra lösning är att den gode mannen/förvaltaren *i väntan på att andra lösningar ska komma på plats* faktiskt får räkna ovan nämnda uppgifter till sitt uppdrag och därmed få ett arvode för den tid, som de lägger ner på detta.

Den sistnämnda lösningen har godtagits av Hovrätten vid minst två fall, dels i Hovrätten över Skåne och Blekinge Mål nr ÖÄ 951-12 och dels Hovrätten för västra Sverige Mål nr ÖÄ 4261-15.

I båda fallen konstateras, att uppgifterna som utförts normalt inte ska anses ligga inom uppdraget och därför inte borde arvoderas. Men på grund av de särskilda omständigheter som varit, kan det inte enbart ses som en ideell insats av den gode mannen, som varit den enda möjliga personen att hjälpa huvudmannen eftersom anhöriga saknas och andra sociala insatser ännu inte kommit på plats

För att säkerställa huvudmännens rättssäkerhet och för att fler gode män och förvaltare i framtiden ska vilja och kunna ta sig an dessa svåra uppdrag måste en större flexibilitet för dessa situationer finnas och myndigheterna måste bli bättre på att ta till sig de förslag som en god man/förvaltare föreslår eller ansöker om för sin huvudman.

Gode män och förvaltare ska inte ses som enbart utförare av uppgifter. De är medmänniskor, som känner ett stort engagemang för sitt uppdrag, annars skulle de inte åta sig det. Deras välvilja och engagemang måste erkännas och uppmuntras, för att de ska vilja fortsätta och ta fler uppdrag. Lagstiftaren hade ett syfte med att dessa uppdrag ska utföras av en frivilliga medmänniska, då det tillför något mer än en myndighetskontakt och det måste värdesättas.

Vänliga hälsningar

Jenny Ögren

Ordförande, Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare

För frågor kontakta Linda Fröström ombudsman för gode män och förvaltare. linda.frostrom@rfs.se 0709-76 12 11

